

Sygn. akt III AUa 1446/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Salańska - Szumakowicz SSA Jerzy Andrzejewski
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Plawgo-Czyż

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy B. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt VIII U 26/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1446/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu B. D. prawa do emerytury pomostowej, bowiem na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), tj. na dzień 1 stycznia 2009 roku, nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony B. D. domagał się uwzględnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G., na stanowisku bosmana.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy B. D. prawo do emerytury pomostowej od dnia 9 listopada 2012r. oraz stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

B. D. urodził się w dniu (...).

W okresach od 16 maja 1976 roku do 15 listopada 1977 roku w Stoczni (...) S.A. w G. oraz od 26 lutego 1979 roku do 21 kwietnia 1979 roku w Stoczni (...) S.A., ubezpieczony był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w charakterze malarza konserwatora okrętowego.

W okresie od 3 lipca 1995 roku do 29 maja 2009 roku ubezpieczony był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Stoczni (...) S.A., w charakterze bosmana bazy zdawczej w Wydziale (...) nr (...). Podstawowym obowiązkiem ubezpieczonego było przekazanie statku armatorowi. Do czasu zdania statek był pod banderą polską, z portem macierzystym w Polsce. Ubezpieczony jako bosman na statkach żeglugi międzynarodowej miał obowiązek zdać wszystkie urządzenia na statku, wymagane przez (...) Towarzystwa (...), uruchamiać wszystkie urządzenia pokładowe, dźwigi, kapsuły ratunkowe, windy kotwiczne, windy cumownicze, system balastowy. Ubezpieczony był członkiem załogi statku, kiedy statek wypływał w tzw. próby, które trwały ok. 2 tygodni. W tym okresie statek posiadał port macierzysty, banderę i armatora, którym była Stocznia (...) S.A.

Ubezpieczony pracował w Stoczni (...) S.A. w G. oraz w Stoczni (...) S.A. na statkach żeglugi morskiej.

W dniu 9 listopada 2012 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy.

Organ rentowy, na podstawie przedłożonej dokumentacji, uznał, iż ubezpieczony udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy, tj. ponad 25 lat stażu pracy.

Decyzją z dnia 14 listopada 2012 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, bowiem na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), tj. na dzień 1 stycznia 2009 roku, nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony jako logicznym, szczerym oraz zgodnym z materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Sąd I instancji zważył, iż zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Co należy uznać za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyjaśnia art. 3 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

W myśl art. 3 ust. 2, czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac:

1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury:

a) prace pod ziemią,

b) prace na wodzie,

c) prace pod wodą,

d) prace w powietrzu;

2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi:

a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego (...) wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m²,

b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C,

c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ,

d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego,

e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmienniej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylenia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody (...) pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. W myśl zaś ust. 4 tegoż art., za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1, natomiast, zgodnie z ust. 5 za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3. (ust. 5 art. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 7 art. 3).

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

Spornym pozostawało ustalenie, czy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. w dniu 1 stycznia 2009 roku, ubezpieczony posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy lub 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach, w wymiarze 15 lat.

Pozwany nie uznał okresów zatrudnienia ubezpieczonego od 16 maja 1976 roku do 15 listopada 1977 roku, od 26 lutego 1979 roku do 21 kwietnia 1979 roku oraz od 3 lipca 1995 roku do 31 grudnia 2008 roku do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, iż w okresach od 16 maja 1976 roku do 15 listopada 1977 roku, od 26 lutego 1979 roku do 21 kwietnia 1979 roku oraz od 3 lipca 1995 roku do 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w pkt 23 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, stanowiącego wykaz prac w szczególnych warunkach, tj. prace na statkach żeglugi morskiej.

Stosownie do treści art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, płatnik składek jest zobowiązany do wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku.

Sąd I instancji zważył, iż pracodawca nie wystawił takiego zaświadczenia. Podkreślił jednakże, że wskazanego wyżej ograniczenia dowodowego, dotyczącego ustalania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie zaświadczenia wystawionego przez płatnika składek, nie stosuje się w postępowaniu odwoławczym przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych. Przepisy ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 20, poz. 85 ze zm.), nakazujące stosowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przepisów kodeksu postępowania cywilnego (art. 1 ust. 3 wym. ustawy), nie zawierają ograniczeń dowodowych.

Z uwagi na brak stosownego zaświadczenia, wymaganego przez ustawę o emeryturach pomostowych, wystawionego przez pracodawcę, Sąd Okręgowy uznał za zasadne przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. oraz w Stoczni (...) S.A. w G..

W orzecznictwie sądowym powszechnie przyjęto, iż w sądowym postępowaniu odwoławczym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż

dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica).

Jak wykazano wyżej, przeprowadzone przez Sąd w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe potwierdziło, że okresami wykonywania przez ubezpieczonego prac w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy pomostowej, są okresy pracy od 16 maja 1976 roku do 15 listopada 1977 roku, od 26 lutego 1979 roku do 21 kwietnia 1979 roku oraz od 3 lipca 1995 roku do 31 grudnia 2008 roku, które to okresy przekraczają wymagane 15 lat prac w szczególnych warunkach.

W tym czasie – jak wynika z akt osobowych i zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony – ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w załączniku nr 1, poz. 22, do ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na uwadze wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego, w ocenie Sądu Okręgowego, istnieją podstawy do przyjęcia, iż w spornych okresach od 16 maja 1976 roku do 15 listopada 1977 roku, od 26 lutego 1979 roku do 21 kwietnia 1979 roku oraz od 3 lipca 1995 roku do 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, iż ubezpieczony wykazał wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, spełnia zatem warunki do przyznania mu emerytury pomostowej, przy czym emeryturę należało przyznać ubezpieczonemu od daty złożenia wniosku, zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wobec powyższego, na mocy przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I wyroku. Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie II wyroku, Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – na podstawie dokumentacji pracowniczej oraz zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając wyrok w pkt. 1 i zarzucając naruszenie przepisu art. 49 w zw. z art. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt. 1 i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że brak podstaw do zakwalifikowania prac wykonywanych przez ubezpieczonego jako prac na statkach żeglugi morskiej. Ponadto po zsumowaniu spornych okresów (15 lat 1 m-c i 24 dni łącznie) oraz po odjęciu okresów przebywania na zasiłku chorobowym (łącznie 161 dni - 5 m-cy i 11 dni) ubezpieczony nie legitymowałby się wymaganym stażem 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie bowiem z przepisem art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych, przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Ze świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 10 października 2007r. oraz 20 grudnia 2007r. wynika, iż ubezpieczony w w/w okresach wykonywał prace na stanowisku malarza – konserwatora okrętowego bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i nabrzeżach - wykaz A, dział III, poz. 90 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Zdaniem organu rentowego, przez żeglugę morską należy rozumieć żeglugę realizowaną pomiędzy portami morskimi, a także podróże po obszarach morskich. Ubezpieczony zaś pracował na statku dopiero budowanym lub remontowanym, zwodowanym na nabrzeżu lub wypływał w próby. Z uwagi na to, iż statek był dopiero przygotowywany do zdania go armatorowi, zdaniem organu rentowego, wypłynięcie statku w ramach prób, nie można

zakwalifikować jako żegluga morskiej. Statek taki mógł jedynie, zdaniem organu rentowego, pływać przy nabrzeżu, w niewielkiej odległości od portu macierzystego.

Pozwany podkreślił ponadto, iż ze znajdującej się w aktach sądowych kserokopii pisma z dnia 19 czerwca 2012r., kierowanego do ubezpieczonego przez Stocznnię (...) S.A., wynika, iż praca bosmana nie jest zaliczana do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Określenie "okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3" zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 u.e.r.f.u.s. (wyrok S.N. z dnia 4 września 2012r. I UK 164/12). Skoro ubezpieczony, wykonując pracę w charakterze bosmana po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał tej pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to wykonując tą pracę także w charakterze bosmana przed dniem 1 stycznia 2009r., nie mógł jej także wykonywać w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 w zw. z art. 49 pkt 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca podniósł, że w liście wymogów stawianych przed statkiem mającym otrzymać klasę stawia się wymogi w osiągnięciach technicznych i bezpieczeństwa, które w eksploatacji są przekraczane tylko warunkach ekstremalnych i statek w próbach morskich odbywa je w maksymalnie bezpiecznych akwenach pełnego morza.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie. Choć zawarte w niej zarzuty pod adresem rozstrzygnięcia Sądu I instancji uznać trzeba za częściowo zasadne, nie mogą one jednak skutkować zmianą bądź uchyleniem wyroku, gdyż wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy.

Przedmiotem niniejszej sprawy było, czy wnioskodawca B. D. spełnił wszystkie przesłanki przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, przy czym spór stron zasadniczo sprowadzał się do spełnienia przez niego przesłanki co najmniej 15 lat pracy warunkach szczególnych.

Wskazać na wstępie należy, iż stan faktyczny sprawy został ustalony zasadniczo prawidłowo przez Sąd I instancji, w związku z czym ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny uznaje za własne bez potrzeby ich ponownego powoływania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998r. I PKN 339/98 OSNAPiUS z 1999r. nr 24 poz. 776).

Prawo do emerytury pomostowej może zostać przyznane po spełnieniu przesłanek wynikających z art. 4 bądź art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. 2008. Nr 237, poz. 1656 ze zm.). Do uzyskania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy, konieczne jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r., natomiast do 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zastosowanie mieć mogą zarówno przepisy ustawy o emeryturach pomostowych jak i ogólne przepisy wskazane w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (czyli prace wymienione w zał. A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.). W Rozdziale 9 ustawy - Przepisy przejściowe, dostosowawcze i końcowe, wprowadzony został natomiast przepis art. 49 ustawy, w którym obowiązkowy staż pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy po 2008 r. zastąpiony został warunkiem 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy (a nie jak w art. 4 – na zasadach ogólnych).

Sąd Apelacyjny w pełnej mierze podziela ustalenia Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca wykazał, że prace wykonywane przez niego w okresie od 16 maja 1976 r. do 15 listopada 1977 r. w Stocznii (...) S.A. w G. oraz w okresie od 26 lutego 1979 r. do 21 kwietnia 1979 r. w Stocznii (...) S.A. w charakterze malarza konserwatora, a także w okresie od 3 lipca 1995 r. do 29 maja 2009 r. w Stocznii (...) S.A. w charakterze bosmana były pracami w warunkach szczególnych

w rozumieniu ustawy. Ubezpieczony przedłożył bowiem świadectwa pracy w warunkach szczególnych, w których wyraźnie wskazano, że w ww. okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (świadectwo z dnia 29 maja 2009 r. – stanowisko bosmana – wykaz A, dział VIII poz. 6; świadectwo z dnia 5 stycznia 2007 r. – spawacz – elektromonter, wykaz A dział III, poz. 90; świadectwo z dnia 10 października 2007 r. – spawacz elektryczny i malarz konserwator okrętowy – wykaz A dział III, poz. 90; świadectwo z dnia 6 grudnia 2004 r. – bosman - wykaz A, dział VIII poz. 6).

Zdaniem Sądu Odwoławczego, brak jest podstaw, aby kwestionować treść powyższych świadectw. Wprawdzie zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi jedynie domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W postępowaniu sądowym świadectwo pracy traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c. podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej dowodowych. Sąd może zatem prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych we właściwych przepisach (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 24 września 2008r., III AUa 795/08, (...); wyrok SA w Katowicach z dnia 4 listopada 2008r., III AUa 3113/08, LEX nr 552003). Niemniej jednak w okolicznościach niniejszej sprawy, brak jest podstaw, aby świadectwu temu nie dać wiary. Pozwany nie przedstawił bowiem żadnych istotnych przeciwdowodów, które powodowałyby wątpliwości Sądu.

Nie może być także podstawą zakwestionowania wartości dowodowej świadectwa pracy w warunkach szczególnych okoliczność, że nie odesłano w nim do wykazu prac w warunkach szczególnych zawartych w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem zgodnie z treścią art. 3 ust. 7 ustawy pomostowej, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony w apelacji zarzut, jakoby wypływanie przez ubezpieczonego w tzw. próby nie można zakwalifikować jako żeglugi morskiej z uwagi na wypłynięcia statku na niewielkie odległości od portu macierzystego. Skarżący nie przedstawił żadnych miarodajnych dowodów na potwierdzenie swojej tezy, natomiast jak wynika z obszernych wyjaśnień ubezpieczonego, odbywane przez niego próby morskie odbywają się na pełnym morzu, w warunkach zbliżonych do normalnej dalekomorskiej żeglugi.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zastrzeżeń organu rentowego dotyczących treści pisma z dnia 19 czerwca 2012r., kierowanego do ubezpieczonego przez Stocznię (...) S.A. W piśmie tym wskazano wprawdzie, iż praca wykonywana przez ubezpieczonego począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r. nie jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, jednocześnie jednak z pisma tego wynika ewidentnie, że pracę wykonywaną przez niego przed tą datą należy zaliczyć do stażu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Rację trzeba natomiast przyznać skarżącemu, iż Sąd I instancji niezasadnie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresy przebywania na zasiłku chorobowym. Art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi bowiem wprost, iż przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Jako że okresy otrzymywania zasiłku chorobowego wynosiły u wnioskodawcy 5 miesięcy i 11 dni, po odjęciu tych okresów od zaliczonych przez Sąd Okręgowy okresów pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, 1 miesiąca i 24 dni, ubezpieczonemu pozostałby staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze jedynie 14 lat, 8 miesięcy i 13 dni.

Niemniej jednak, rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż Sąd I instancji nie zaliczył ubezpieczonemu wszystkich okresów, w których wykonywał on pracę w warunkach szczególnych. Analizując akta rentowe wnioskodawcy, Sąd II instancji stwierdził, iż wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych także w okresach od 30 października 1979 r. do 1 listopada 1984 r. oraz od 16 grudnia 1984 r. do 28 maja 1987 r., kiedy to stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku młodszego marynarza w (...), czyli prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym, wskazane w wykazie A dziale VIII pod poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz w załączniku nr 1 poz. 23 ustawy o emeryturach pomostowych. O powyższym świadczy wystawione przez pracodawcę świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 18 maja 2007 r. Pozwany nie przedstawił żadnych przeciwdowodów dla tego świadectwa, a zatem Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw, aby nie dać mu wiary.

Jak wynika z powyższego, B. D. przepracował w (...) 7 lat 5 miesięcy i 16 dni w warunkach szczególnych, co razem z zaliczonym wcześniej okresem 14 lat, 8 miesięcy i 13 dni daje łączny staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 22 lat, 1 miesiąca i 29 dni.

Reasumując, stwierdzić trzeba, iż Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż wnioskodawca posiada co najmniej 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych, co winno skutkować przyznaniem mu prawa do emerytury pomostowej od dnia 9 listopada 2012 r., czyli od dnia złożenia wniosku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego.